

Олексій Іванович ТЕРЕНОЖКІН
(1907—1981)

За вивченням речей з Мелітопольського кургану
26 вересня 1954 р. Матеріал з ЦДКФФАУ 0-51526

ПЕРЕДМОВА

У 2017 р. виповнюється 110 років від народження видатного вченого, доктора історичних наук, професора, засновника київської школи археології раннього залізного віку Олексія Івановича Тереножкіна. Цій важливій події присвячені Міжнародна археологічна конференція (м. Чигирин, травень 2017 р.) і видання чергового збірника «Старожитності раннього залізного віку» в серії «Археологія і давня історія України».

Наукові інтереси професора Тереножкіна були дуже широкі, різноманітні та охоплювали великий хронологічний діапазон — від доби бронзи до слов'янських часів. Не менш значним був і географічний обрій його дослідницьких пошуків: Середня Азія, Росія, Україна. При цьому не буде перебільшенням сказати, що його археологічні розробки у вивченні стародавньої історії Середньої Азії (зокрема, пам'яток Хорезму та Самарканду), передскіфських та скіфських старожитностей Східної Європи і зараз є актуальними орієнтирами для багатьох науковців. Безумовно, концепції професора Тереножкіна щодо передскіфського та скіфського часів мали певний вплив і на колег, які займаються дослідженням історії населення доби раннього заліза в Середній Європі.

Представлені у цій збірці праці певною мірою відповідають різноманітним науковим інтересам О.І. Тереножкіна. Варто підкреслити, що це дійсно міжнародне наукове видання, адже у ньому беруть участь фахівці з семи країн — України, Росії, Білорусі, Казахстану, Німеччини, Польщі та Сербії.

Зрозуміло, що найбільшим числом представлених праць українських дослідників, оскільки саме зі старожитностями цієї території була пов'язана майже половина дослідницького життя О.І. Тереножкіна. Серед них вагому частину складають наукові доробки співробітників Відділу археології раннього залізного віку Інституту археології НАН України, який понад 30 років очолював Олексій Іванович і де виховав плеяду учнів. Вони успішно працюють (та вже і їх учні!) над широким колом питань археології та давньої історії Східної Європи.

Взагалі ж, у збірнику є праці фахівців із багатьох наукових центрів: від Казахстану до Німеччини, що, на наш погляд, робить видання важливим внеском не тільки у справу дослідження різноманітних проблем євразійської археології, а й до скарбниці пам'яті про видатного науковця Олексія Івановича Тереножкіна.

* * *

Цей випуск «Старожитностей раннього залізного віку» побачив світ завдяки фінансовій підтримці з боку нашого постійного партнера на ниві вивчення та популяризації вітчизняної археологічної спадщини — Національного історико-культурного заповідника «Чигирин». Редакційна колегія та автори висловлюють щирі вдячність генеральному директору Заповідника, к. і. н. Василю Івановичу Полтавцю. Його відданість науці дозволяє з упевненістю дивитись на майбутню співпрацю на благо археології та історії України і світу.